

POLÍTICA I DEMÒTICA.

Els alemanys estan contínuament inventant paraules noves. Diuen que això afavoreix el pensament filosòfic. Els francesos no suporten la introducció de neologismes. Diuen que enterboleixen el llenguatge clar i distint. Potser els catalans podríem ocupar un terme mig i permetre'ns d'inventar-ne algun. Jo avui proposo la introducció d'un nou mot, que de fet ja existeix en els diccionaris, però al qual vull donar un significat més estricte. Ja sé que no tothom qui vol pot introduir, en el feix de costums que és un idioma, un nou mot amb èxit popular. Els costums varien molt lentament. Poso tres exemples de neologisme triomfant: "Superar-se", tal com s'usa popularment avui és d'origen hegelian, "acomplexar-se" és d'origen freudià i "alienació" d'origen marxista. Esdevenen vives les paraules noves si encerten a anomenar millor realitats vives mal anomenades.

La nova paraula és "demòtica", que no cal confondre amb "domòtica" o informatització de la llar, tret de la paraula llatina "domus". Ací, "demòtica" ve de "demos", paraula grega que significa poble. Tant el Diccionari de l'Institut d'estudis catalans com el de l'Enciclopèdia catalana ens la defineixen com a adjectiu femení referent a cosa del poble, que pertany al poble, que és popular. Joan Coromines, amb la seva proverbial meticulositat ens explica que és paraula culta i tardana. El primer document conegut en el qual apareix és de 1868, amb el títol de "Diccionari Suplement de tots els diccionaris publicats fins ara de la llengua catalana", escrit per una Societat de Literats i revisat per A. Costa. L'editorial fou l'Espasa que ja era fundada per aquells temps..

¿Per què vull donar èmfasi a aquesta paraula? Per què vindria a anomenar una realitat important que ha estat ocultada, marginada i reprimida durant més de dos segles i que cal urgentment rehabilitar. No és la primera vegada que en parlo. "Demòtica", si és allò referent al poble, es fa necessària en paral·lel a l'altra paraula que encapçala aquest article, la paraula "política", l'ús de la qual és plenament acceptat. Tothom sap que és un polític, fer política, una decisió política, economia política, la "classe" política. Tant com avui dia n'és de desprestigiat el contingut, n'és de prestigiós l'ús sociolingüístic. En totes les societats occidentals, autoanomenades democràtiques, s'ha cavat un fossar entre el poble i els polítics. Cabalment ara que l'Estat espanyol accedia a la democràcia! Aquest desprestigi ha anat creixent poc a poc i ve de lluny. Així com els romans distingien el Senat i poble, "Senatus populusque romanus" (el Senat i el poble romà) així els grecs distingien la política i poble, "polis kai demos" (la política i el poble). He triat l'arrel grega "demos" de poble per similitud amb la paraula grega "polis" de política. La gent sap molt grec sense saber que en sap. Tothom usa la paraula d'origen grec "política" sense creure's saber grec. Doncs, també pot tothom avesar-se a dir "demòtica" sense complexes. Com els polítics veten l'ensenyament del grec a l'escola l'anirem aprenent al carrer.

A Grècia "polis" era la política, no la comunitat humana municipal. En la nostra gran ignorància "il·lustrada" ens creiem que polis, del grec, o ciutat, de "civitas" llatina, és la comunitat humana d'un territori. El transport metropolità, l'àrea metropolitana, la metròpolis (la mare de les "polis" en grec), la gran ciutat, la ciutat de Girona (mai no es diu el poble de Girona), tot ens sembla que fa referència a la comunitat humana d'un municipi o supermunicipi. I, en el fons, no és així. S'ha interposat una perversió del llenguatge que ofusca la ment i castra l'acció.

A tots els pobles antics, les comunitats basades en el parentiu es deien "natio" en llatí i "genos" en grec. El conjunt de les nacions de nacions del mateix origen o tronc, llars, barris, municipis, comarques, etc. formaven el "populus", el "demos",

meravellosament vertebrat en el seu interior. Apte per a resistir les majors agressions. Fins ací encara no apareixen ni la ciutat ni la política. Aquestes entren en escena quan, per conveniència econòmica o de defensa, “naciones” o “genoi” de diferents orígens o troncs pacten una unió confederal entre elles a nivell, no popular, no de base, ans oficial i es doten d’un Estat, d’una autoritat conjunta que fins a aquell moment no els feia falta. Això constitueix la ciutat per damunt del poble compost de nacions, la política per damunt de la voluntat popular o “demòtica”. És curiós que la unió de dona i home en una llar, provinents ambdós per llei antiincest d’orígens o troncs mútuament allunyats, genera un parentiu estrany, artificial, no gens natural o nacional que precisament pren el nom de polític. ¿Havíeu pensat mai per què parlem de pare polític quan ens referim al sogre o de fill polític si parlem del gendre? La política és una relació extra i supracomunitària., extra i supra popular. Política i demòtica són dues coses essencialment diferents. Ciutat i poble també. Ara equivocadament la ciutat és un poble més gran i prou. En el fons no és així.

En els temps de la Il·lustració, del liberalisme, del racionalisme, de la modernitat, de la revolució francesa, un corró infame passa per damunt del poble de nacions i massifica, redueix a la homogeneïtat els individus, les llars, els municipis, les comarques, les regions, les nacions, etc. Tots formem una pasta uniforme: “les ciutadans de la patrie”: cinquanta milions. Ja Grècia es queixava de la massificació: “plethýs” en comptes de “demos”. I caigué la democràcia grega. També Roma es queixava de la mateixa massificació que el poder polític exercia sobre el “populus” fins a convertir-lo en “plebs”. Però on el fenomen ha esdevingut generalitzat és en el model occidental actual de societat. En cada municipi, la hipertròfia de la ciutat, de la política ha destruït el poble, el “demos”. Ja ni se sap distingir entre àmbit social oficial o polític i àmbit social popular o públic. La política ha fagocitat el poble. I a allò que és de l’Estat se li diu públic o nacional: empresa pública en comptes d’empresa estatal, document nacional, escola pública, nacionalització de la xarxa de ferrocarrils, televisió pública, nacionalitat en el passaport en comptes de ciutadania, sanitat pública, etc. A això que no és públic ans és oficial, no se li oposa allò que és realment públic, popular, demòtic. Se li oposa l’àmbit privat format d’una gran massa amorfa, estandarditzada, d’individus clònics, des del punt de vista social, als quals es consulta “*demo*cràticament” un a un i per separat en eleccions i referèndums. Mai no es vol permetre una informació no políticament correcta, no oficial, ans autènticament pública, responsable, sobirana, independent. La mateixa cosa cal dir del debat públic, de l’opinió pública, de les decisions públiques, de les accions públiques, no oficials, que no han d’ésser censurades per interessos polítics. No hi ha vida verament democràtica. Alguns individus privats, amos de l’Estat autoritari, han fabricat des de l’Estat un àmbit privat massificat amb el que s’han aliat contra la vida del poble, la vida verament pública i democràtica. L’individu s’ha idiotitzat, ha esdevingut malalt crònic d’autisme, ha perdut la seva dimensió comunitària. L’Estat s’ha inflat i ha esdevingut crònicament endogàmic, talment un monstre Leviatan devorador del poble.

Com que tot això no m’agrada gens, com que cal salvar de l’estat de coma el poble, fa anys que vaig abandonar la política i vaig decidir de dedicar-me a la demòtica. No sóc polític. Sóc demòtic. I, sense moure’m ni un pèl del territori públic de la demòtica més estricta, exigeixo als individus estrictament privats que s’afanyin a desplegar la seva dimensió comunitària atrofiada i dimissionista i als endogàmics poders oficials de l’Estat que s’afanyin a replegar la seva dimensió comunitària hipertrofiada i abassegadora.